

Strašni boji na madridski fronti. Našim čitateljem smo že zadnjič poročali, da traja skoro dober teden strahovita bitka na frontah okrog španske prestolnice Madrid. Samo na odseku pri mestecu Brunette se bori okoli 80.000 vojakov. Na ostalih bojiščih v središču madridske fronte imajo rdeči v dolžini 500 km okoli 200.000 vojakov. V omenjeni bitki prodirajo kilometer za kilometrom nacionalisti pod poveljstvom generala Varele. V najnovejši bitki za prebitje madridske fronte so zgubili rdeči 30.000 mrtvih in ranjenih. Uničenih je 110 rdečih letal, zajetih 13 milijonov magacinov puškinih krogel, 126 strojníc, pet sovjetskih topov in 50 nepokvarjenih sovjetskih tankov. Več sto rdečih miličnikov je pribežalo k nacionalistom, ki so jih v tovornih avtomobilih prepeljali v zaledje. Med ujetniki je bila tudi ženska, ki je stregla pri strojnici, druga ženska, ki je stregla mostvu sovjetskega tanka, je zbežala, ker nacionalisti na ženske ne streljajo.

Irci nastopili z dinamitom in orožjem ob priliki obiska angleškega kraljevskega para. Severni del Irske, in sicer pokrajina Ulster s prestolico Belfast, še spada vedno neposredno pod Anglijo. Južni del Irske z glavnim mestom Dublin je neodvisen angleški dominion. Novi angleški kraljevski par je obiskal 28. julija glavno mesto Ulstra Belfast. Priliko kraljevskega obiska so izrabili Irci iz južne samostojne Irske in so z dinamitom pognali v zrak vse carinske postaje, ki so bile pozidane med severno in južno Irsko. Razdejana sta bila tudi oba mosta med obema pokrajinama, uničena telefonska zveza in je bil ves promet ukinjen iz Ulstra v svobodno Irsko. Tisoči in tisoči južnih Ireev, ki so hoteli v Belfast, da bi si ogledali svečane parade na čast angleški kraljevski dvojici, niso mogli preko meje. Na one pa, ki so hoteli gasiti goreča carinska poslopja, so demonstranti streljali iz pušk in strojníc. Preiskava o silovitih demonstracijah ni dovedla do nobenih uspehov in bodo ostali številni krivci neodkriti in nezakazovani.

Z mirno poravnavo japonsko-kitajskega spora radi pokrajin na severnem Kitajskem ne bo nič. Zadnjič smo beležili vest, da je prišlo na japonsko-kitajski fronti severno od Pekinga do nekaj dni trajajočega premirja, ki je obetalo mirno poravnavo spora. Naenkrat pa so Japonci stavili 28. julija Kitajcem zadnjo zahtevo ali ultimatum, da se morajo tekom 48 ur umakniti iz nekdanje kitajske prestolice Pekiniga in njegove daljne okolice vse kitajske čete. Istčasno kakor japonski ultimatum je bil odposlan kitajski poveljniku japonskih čet na severnem Kitajskem in v Tientcinu, naj se Japonci tekom 24 ur umaknejo iz Langfanga, ker sicer jih bodo Kitajci k temu prisilili z oboroženo silo. Ker Japonci niso upoštevali kitajskega ultimata, so kitajske čete naskočile Langfang ter ga v naskoku z bajonetom zavzele, Japonce pa delno vrgle nazaj, delno pa pobile. Po zavzetju Langfanga so Kitajci napadli tudi Fengtaj, in sicer najprej s težkim topništvom, potem pa na nož. Tudi to mesto so Kitajci zasedli. Ti prvi zmagi sta silno navdušili Kitajce, vendar je bilo to zmagovito navdušenje zelo kratko. Poročila od 29. julija pravijo, da so se vneli koj po porazu Japoncev ponovno srditi boji za

Langfang, Fengtaj in Tunkčov. Kitajci niso mogli vzdržati japonskega navala in so se umaknili iz imenovanih mest. Japonci so vrgli Kitajce tudi iz Šahočena, ki leži 20 km severno od Pekinga, ter iz Čenočena, ki se nahaja na sredini med Pekingom in Šahočenom.

Kitajci hočejo braniti svojo posest z vso odločnostjo. Kitajska vlada v Nankingu izjavlja, da ne more dopuščati nadaljnjih izzivanj od strani Japoncev in je nastopil čas, ko se bo treba z vso odločnostjo braniti. Kitajska vlada je že pokazala, da je voljna storiti vse, da se ohrani mir, a doprinesla je tudi dokaz, da novih izzivanj ne bo več trpela. Kitajska prizadevanja, da se ohrani mir, so izčrpana. Dalje ki-

Božji mlini. Holandski dnevnik »Maasbode« poroča o naslednjih zanimivih slučajih, ki so se dogodili v narodno-socialistični Nemčiji. Blizu mesta Münstra je kraj z imenom Soest. Načelnik je odredil, da se morajo odstraniti križi iz šol in javnih uradov. Da bo učinek tem večji, naj se vsi križi zberejo ter vržejo javno v kanal, ki dovaja vodo na električno turbino, in sicer tam, kjer je voda najgloblja. Na predvečer se je sam g. načelnik vozil z avtomobilom ob kanalu, da bi pregledal teren ter dognal, kje bi bilo najboljšo vreči križe v vodo. Pri volanu je sedel g. načelnik. Vozil je tikoma ob kanalu, zavozil v vodo in utonil. Treba je bilo ustaviti turbine in izprazniti jez, da so mogli mrtvega načelnika potegniti iz vode. Križev pa ni mogel zmetati v vodo. — Drug slučaj: Bilo je v Hessenu. Nekaj mladeničev, ki jih je pokvarila narodno-socialistična organizacija, je hotelo napraviti norca iz cerkvenih obredov, zlasti iz podeljenja zakramentov umirajočim. Eden izmed teh mladeničev je legel v posteljo ter se delal hudo bolnega, kakor da bi že umiral. Drugi so poklicali duhovnika, naj pride z Najsvetejšim. Ko pride, se »bolnik« v postelji dvigne in se duhovniku v obraz smeji. Duhovnik užaloščen odide. Ni bil daleč, ko mladega naduteža zgrabi strašna slabost, čez nekaj trenutkov izdihne svojo dušo. — Tretji slučaj: V Münchenski nadškofiji je nekaj mladeničev podrlo križ, ki je stal ob potu. Z vilami so šli nad njega, ga pehali z nogami in ko je ležal na zemlji, so voz nagnali preko križa, da so ga kolela popolnoma zdrobila. Ni niti leto dni preteklo in vsi mladeniči so bili mrtvi! Eden se je nabodel na vile, drugega je ubilo kolo od stroja, tretjega je konj s kopitom udaril v trebuh, četrti pa je utonil. Časniki so imena teh nesrečnežev objavili. Da, Bog plačuje sigurno, včasih hitro, včasih počasi...

Matere bogoslovcev so imele nedavno prav zanimivo prireditve v bogoslovni hiši v nemškem mestu Münsteru. Ravnatelj bogoslovja je namreč povabil matere bogoslovcev, naj obiščejo bogoslovnico ter si jo ogledajo. Povabilu se je odzvalo 160 mater. Namen temu sestanku je bil, da si matere ogledajo prostore, v katerih se njihovi sinovi pripravljajo z učenjem in molitvami za svoj poklic kot duhovniki. Poglavitno pa je bilo, da so matere ta dan

in na tem kraju molile za svoje sinove ter razmišljale, kako bi same mogle svojim otrokom pomagati k doseganju cilja, za katerim njih sinovi težijo. Na sklepni svečanosti je münsterski nadškof grof Galen prav lepo in spodbudno govoril o nalogi, ki jo imajo izvršiti matere bogoslovcev.

Hud udarec za Kitajce radi izdajstva. Japoncem se je priključil in je padel kitajski vojski v hrbet poveljnik kitajske civilne garde v severni Kitajski general Šihjusan. Radi tega izdajstva je morala zapustiti 29. kitajska armada Peking. Izdajstvo pa ni ostalo osamljeno in se je pridružil Japoncem še nekaj drugih generalov, ki so že sestavili Japoncem prijazno vlado v Peking, ki je proglasila neodvisnost severne Kitajske od nankinske vlade. Radi tega so skoraj vsi boji v severni Kitajski že ponehali. V Peking in Tientcinu pa so gospodarji Japonci.

Teden katoliških deklet. V Benetkah se je po naročilu beneškega patriarha vršil teden katoliških deklet, ki je po naročilu vaticanskega lista »Osservatore Romano« prav dobro uspel. Na sporedu so bile ves teden razne verske prireditve in manifestacije, ki se jih je udeležilo 87% vseh katoliških deklet v Benetkah. Zaključna točka je bilo sv. obhajilo v starodavni veličastni cerkvi sv. Marka, ki ga je prejelo okoli 14.000 deklet. Pred sv. obhajilom je bila na ogromnem trgu pred cerkvijo sv. Marka slovesna obnova krstne obljube, ki je napravila veličasten vtis.

Brezje, naša vseslovenska božja pot, proslavi letos 30 letnico kronanja čudodelne podobe »Marija Pomagaj«. Poleg tega se bodo letos zbrali bojevniki iz svetovne vojne petnajstič na tem romarskem kraju. Za ta dvojni jubilej se namerava preurediti prostor pred cerkvijo in postaviti spomenik vsem slovenskim žrtvam svetovne vojne. Da so si izbrali bojevniki vprav Brezje za tak spomenik, je vzrok ta, ker Slovenci že od nekdanj iz vseh krajev slovenske zemlje prihajajo s posebnim zupanjem na ta sveti kraj in pa, ker so si bojevniki po svetovni vojni izbrali baš Brezje, da se zahvalijo za srečno rešitev iz svetovne vojne in da se tam spominjajo svojih umrlih tovarišev. To je pa tudi čisto naravno, saj so se vsi verni Slovenci zlasti v največjih nevarnostih svetovnega klanja zaupno obračali do nebeške Kraljice na Brezjah. Odbor Zveze bojevnikov, ki je začel to akcijo, je razposlal prošnje za podpore na vse slovenske župne urade, občine in tudi na posameznike. V kratkem času enega meseca je bil odziv prav zadovoljiv, vendar je potrebno še veliko denarja, ker bo izvedba načrta veljala nad 300.000 din. Z dosedanjimi prispevki smo mogli začeti misliti na uresničenje prvega dela naše zamisli, to je položitev temeljnega kamna. Svečanost se bo vršila v nedeljo 29. avgusta po sporedu, ki ga bomo še priobčili. Pozivamo vse bojevnike in vabimo vse Marijine častilce, da začno že sedaj misliti na ta veliki dan in se po možnosti udeležiti veličastne proslave. Ob enem pa tudi prosimo, da prispevajo za izvedbo načrta. Vsak, tudi najmanjši dar, je dobrodošel. Darove sprejemajo župni uradi, katere ponovno naprošamo, da zbe-

rejo prispevke in jih odpošljejo po čekovnih položnicah, ki so bile pred približno enim mesecem priložene spomenici in tozadevni prošnji.

Obravnava radi napada in krvavega dejanja na Prihovi.

Pred razpravo

Pred malim senatom okrožnega sodišča v Celju je pričela 28. julija ob največjem zanimanju obravnava proti 21 obtožencem, katere je obtožilo državno tožilstvo krivde nasilne smrti visokošolca Rudolfa Dolinarja 8. junija v Prelogah v župniji Prihova pri Konjicah.

Obtožene je zagovarjalo 11 odvetnikov, zastopnik zasebnega udeleženca Dolinarjevih staršev je bil dr. Ogrizek iz Celja in zastopnik zasebnega udeleženca ranjenega visokošolca Planinca pa dr. Macarol iz Konjic. Povabljenih in zaslišanih je bilo 13 prič.

Razpravo je vodil predsednik celjskega okrožnega sodišča dr. Vidovič. Prisednika sta bila okrožna sodnika dr. Suhadolnik in Ročnik. Kot državni tožilec je nastopil dr. Rus.

Kaj pravi državni tožilec?

Državni tožilec je zahteval v obtožnici strogo kazen za trojni zločin.

Prvi zločin: Vsi obtoženi, razen Milana Orožna, visokošolca iz Celja, so se 8. junija v Prelogah v dogovorjenem in spozornem naklepu zbrali v skupino in so s skupnimi močmi storili nasilje drugim osebam ter so poškodovali potniški avtobus, v katerem se je vozilo poleg dveh šoferjev 60 ljubljanskih visokošolcev. Obtoženi so visokošolce napadli z dolgimi kuhinjskimi noži, gorjačami, palicami, samokresi in kamenjem iz zasede. S kamenjem in s strelom v avtobus so razbili vse šipe in so povzročili 12 tisoč dinarjev škode. S tem so istočasno spravili v nevarnost življenje ali zdravje več oseb, med katerimi so bili Dobovšek Jožef, Gajšek Vlado in Vertovec Jože lahko ranjeni od drobecv šip in naposled navalili na akademika Rudolfa Dolinarja in njegove tovariše ter jih pretepli, v katerem napadu je Dugina Viktor z nožem v hrbet akademika Rudolfa Dolinarja telesno tako poškodoval, da mu je prebodel pljuča in je poškodovanec za to poškodbo umrl. Planinc Branko pa je bil na obrazu z nožem lahko poškodovan.

Drugi zločin. Orožen Milan je v Mariboru skupno z glavnim obtožencem Rejo zbral obtožene, da so izvršili prvi zločin.

Tretji zločin. Obtoženi so zakrivil zločinstvo zoper javni red in mir, dalje zločinstvo zoper varnost javnega prometa za ljudi, imovino in tudi zločinstvo zoper življenje in telo. Milan Orožen je kot zasnovavec zakrivil ista zločinstva.

Smrt Rudolfa Dolinarja po obtožnici

Obtožnica tudi slika, kako je bil visokošolec Dolinar smrtno zaboden od Viktorja Dugina, rojenega v Radoboju in pomožnega delavca v Pekrah pri Mariboru. Dugina Viktor je v bližini avtobusa podrl na tla Dolinarja ter je, klečeč na njem, zamahnil z dolgim nožem v njegov hrbet. Dolinar je po zabodljaju pretresljivo zajčal, so še sam dvignil, napravil par korakov in je potem zašel v pšenico, kjer je omahnil, obležal in ga je drugi dan našla mrtvega domačinka Marija Leskovar.

Dugina je kazal kasneje okrvavljen nož nekaterim svojim tovarišem, rekoč, da ga je zasadel enemu v zadnjico.

Pred sodniki

S posebnimi vstopnicami je bilo puščenih v sodno dvorano kakih sto ljudi in med temi se je nahajal tudi znani ljubljanski JNS-poslanec Rajko Turk in slovenski vodja JNSarjev senator dr. Albert Kramer. Ko so glavnega obtoženca Slavka Rejo ob devetih zvečer po zaslišanju peljali iz dvorane mimo senatorja dr. Kramerja, mu je ta prijazno z roko mahal v pozdrav. Ta prizor je številno občinstvo opazilo in delalo začudene opazke...

Prvi dan obravnave je bil izpolnjen do pozno na večer z zasliševanjem 21 obtožencev. Obtoženi so z malimi izjemami pred sodniki tajili to, kar so priznali v preiskavi na policiji v Ljubljani in preiskovalnemu sodniku v Celju.

Tudi glavni obtoženec Reja, upravnik »Večernika ljubljanskega Jutra« v Mariboru, se je delal kolikor mogoče nevednega, dasi so skoro vsi soobtoženi izpovedali, da je bil kolovodja zločinskega napada, katerega je osebno vodil in dal tik pred napadom, katerega je otvoril s strelom iz samokresa, navodila, kako se naj izvrši.

Drugi dan obravnave 29. julija je sodni senat zasliševal 13 povabljenih razbremenilnih in obremenilnih prič.

Priče domačini iz Prelog in Prihove so dali na zapisnik svoja opazovanja o priliki napada na ljubljanski avtomobil. Povedali so celo, da so našli v gozdu nož in kamenje. Truplo je bilo najdeno na njivi posestnice Marije Leskovarjeve, ki je peljala tja potem orožniško patroljo.

Kot zdravnika izvedenca sta bila zaslišana dr. Steinfelser in dr. Bregant.

Dugina naenkrat prizna

Po zdravniški izpovedi je predsednik prebral Duginovo izjavo pred preiskovalnim sodnikom, v kateri je Dugina natančno popisal, kako je zabodel Dolinarja, vse

lepo priznal in obžaloval. Nato mu je rekel predsednik:

»Zakaj se pa tukaj delate nevednega?« Dugina vstane in izjavi: »Gospod predsednik, priznavam svoje dejanje, da sem ga zabodel, in obžalujem svoje dejanje.«

Vsi razven dveh

Dr. Ogrizek predlaga: »Ker večina obtožencev trdi, da je zapisnik preiskovalnega sodnika o njihovih izpovedbah drugačen, kakor pa so v resnici izpovedali ter se sedaj drugače zagovarjajo, predlagam, ako bi sodišče morda bolj verjelo sedanjim izjavam obtožencev kakor pa zapisniku preiskovalnega sodnika, naj se za vse tiste obtožence še enkrat zasliši preiskovalni sodnik dr. Detiček.«

Na ta predlog vpraša predsednik po vrsti obtožence, ali soglašajo z zapisnikom preiskovalnega sodnika, nakar vsi izjavljajo, da je zapisnik pravilno sestavljen in njihova tedanja izjava pravilna. Z zapisnikom preiskovalnega sodnika nista bila zadovoljna Kodrič in Brajkovič.

Na popoldanski razpravi 29. julija

Na popoldanski razpravi 29. julija je govoril najprej državni tožilec dr. Ivan Rus. Poudarjal je, da so obtoženci krivi zločina zoper varnost javnega prometa in zločina umora.

Glede Dugine je vzkliknil dr. Rus: »Dajte zadoščenje žrtvi nesrečnega Rudolfa Dolinarja! Kot človek sočustvujem s starši. Oba, jaz in Dolinar, sva sinova siromašnih staršev z dežele.«

Eno uro trajajoči govor državnega tožilca, katerega je vse napeto poslušalo, je bil zaključen z umestnim pozivom govornika, naj bo ta obravnava resno svarilo vsakemu, da se take stvari ne bodo več dogajale.

Za govorom državnega tožilca so nastopili zagovorniki. Razprava je bila končana ob pol enih v noči in je bila sodba razglašena v petek 30. julija opoldne.

Mila sodba

Slavko Reja je bil obsojen na pet mesecev strogega zopora. Dugina Viktor, ki je zabodel Dolinarja, na tri leta robije. Anton Paravan na štiri mesece strogega zopora nepogojno. Šest obtožencev je bilo oproščenih, ostali so bili obsojeni pogojno na tri in pol do pet mesecev zopora. Vsem se šteje preiskovalni zapor v prisojeno kazen.

Osebnosti vesti.

Romunski kralj obiskal kneza Pavla. S tržaškim brzovlakom se je pripeljal 1. avgusta v Ljubljano romunski kralj Karel. Iz Ljubljane se je odpeljal h knezu namestniku Pavlu na Brdo pri Kranju, kjer bo ostal par dni. Z Beda bo odpotoval v dvorec Miločer, kjer bo posetil svojo sestro kraljico Marijo.

Mašniški jubilej. 30 letnico mašništva je obhajal g. Ivan Atelšek, priljubljeni in delavni župnik v Braslovčah.

Dvojni jubilar. G. Pavel Vesenjaka, župnik na Teharju pri Celju, je zadnje dni obhajal 25 letnico mašništva in 50 letnico rojstva. Delavnemu dušnemu pastirju k dvojnemu jubileju naše častitke!

Duhovniška vest. Župnija Kamnica pri Mariboru je bila podeljena g. Vinku Munda, večletnemu vikarju v mariborski stolni župniji.

Nesreče.

GROZNA VREMENSKA NESREČA ZADELA SPODNJE KRAJE

Pod zaglavjem »Za gospodarje« objavljamo v splošnem, kako huda vremenska nesreča je zadela 26. julija razne kraje po Sloveniji. Banovinska komisija, ki je pregledala prizadete okoliše, je ugotovila, da je toča najhujše zabila 3 km široki pas od Lisičnega pri Pilštaju, preko Buč, Prelaskega in Golbinjeka in je nehala nekje v Hrvatskem Zagorju. V omenjenem pasu je padala kot orehi debela toča in je sklestila sadonosnike ter vinograde tako, da ni ostal niti en zelen list in sta ta pridelka uničena ne samo za to, ampak tudi za pri-